

Monumentnummer*: 521072

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82713/198

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*		
Tilburg	Tilburg	Noord-Brabant		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Tilburg	Q			8079

Omschrijving**

Inleiding

De H.H. DIONYSIUS EN ANTONIUS VAN PADUAKERK is gebouwd tussen 1923 en 1924 naar ontwerp van de architect Ed. Cuypers. Ter plaatse is de kerk bekend onder de naam Korvelse kerk. De stijl is zowel verwant aan het Neo-romaans als aan het Expressionisme. Het interieur bevat kerkmeubilair uit de voorganger van deze kerk.

Omschrijving

De driebeukige kerk heeft een T-vormige plattegrond voorzien van gedeeltelijk ingebouwde toren en dakruiter. De gevels zijn opgetrokken uit machinale baksteen en op de zadeldaken liggen leien in maasdekking. Het schip telt vijf traveeën, het brede transept heeft twee kapellen in de oksels de koortravee heeft een lager en rechtgesloten koor en nissen voor de zijaltaren. De toren heeft drie geledingen. De ingang bestaat uit een rondboogportaal met terracotta waaivormen. De geleding wordt afgesloten door een lijst met terracotta panelen met symbolische voorstellingen van onder meer een anker, een schip, een Heilig Hart en de Hand Gods. Hierboven een hoge geleding met kruisvormige lichtopening, waarboven spleetvensters, deels gekoppeld in groepen van drie. Een overkragende baksteenlijst met smeedijzeren sierbalustrade vormt de overgang naar het achtkant dat horizontale lijsten heeft en rechthoekige galmgaten. Hierboven bevinden zich wijzerplaten en de evangelisten-symbolen, door J. Custers. De toren wordt bekroond door een gebogen meloenvormige achzijdige spits, waarop een weerhaan. Aan weerskanten van de toren smalle ramen en in de hoeken twee kleine rondbogige ingangen. De zijbeuken, onder lessenaardak, worden verlicht door halfronde ramen. De rechthoekige biechtstoelen zijn uitgebouwd en hebben een plat dak. De lichtbeuk heeft per travee drie gekoppelde rechthoekige ramen tussen lisenen met afzaat.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In de kap bevinden zich driehoekige ramen. Het transept heeft grote rondboogramen met negendelige rondboogtracering van rode zandsteen. De dakruiter heeft evenals de toren een meloenvormig spitsje. Het interieur is dat van een brede ruime volkskerk, waarin elke gelovige uitzicht heeft op het altaar. De gestucte tongewelven van het schip, de zijbeuken, transept en koor rusten op met bruine tegels beklede vierkante pijlers. Deze hebben een teerlingkapiteel van graniet met reliëfs waarop onder andere druiven en pauwen. De wanden zijn bekleed met vierkante tegels in donkerrode kleur, met goudkleurige wijdingkruisjes en ingewerkte keramische wijwaterbakjes. Met uitzondering van het koor zijn de vloeren vernieuwd. Het koor heeft een vloer met donkerrode en zwarte tegels. Op de rechter koorpijler bevindt zich een eerste steen met de tekst: "me posuit J. van Gelder parochus die XXVI julii MCMXXIII". Op de andere zijde staan de namen H.E.A.L. van Dooren, J. Graafmans, H.G.K.F. Diepen en J.J.J. van Oudenhoven.

De orgeltribune en de bewerkte pijlers waarop deze rust zijn van hout. Langs de zijden van het schip vier uitgebouwde biechtstoelen met houten beelden van boetvaardige heiligen, zoals Petrus met de haan. Deze beelden werden vervaardigd door H. van der Geld. Ook de Kruiswegstaties uit 1891 zijn van zijn hand. De groepen zijn van gips en in polychroom hoogrelief uitgevoerd. Tussen de staties bevinden zich tegeltableaux met bloemen en vruchten. Behalve bovengenoemde groepen bevinden zich nog meer onderdelen uit de vorige kerk in de huidige. Bijzonder is de eikenhouten preekstoel van J. Oor uit 1886. Op de kuip staan gesneden voorstellingen van de vier evangelisten. De doopvont is afkomstig van W.H. Haan. Tegen de muur van het koor bevindt zich een mozaïek met de Kruisiging uit 1924, vervaardigd in het atelier van A. Hermans. Daarnaast staan er enkele beelden van de H. Antonius van Padua in de kerk, waaraan ook een aparte kapel is gewijd met schilderijen van Luc van Hoek uit 1941. Boven de hoofdingang is deze heilige in 1928-1929 in glas-in-lood afgebeeld. De hele kerk is voorzien van figuratieve glas-in-loodramen uit verschillende perioden. Het merendeel is ontworpen door A. Hermans en stamt uit de jaren 1928-1929. Voorbeelden hiervan zijn onder meer een half rond raam met de H. Vincentius, de Geestesduif en de bovengenoemde Antonius. Andere zijn onder meer vervaardigd door Luc van Hoek tussen 1940 en 1948. Opvallend zijn de grote ramen in het transept, met de Hemelvaart van Christus door Luc van Hoek en Maria met Kind door A. Hermans. Na de Tweede Wereldoorlog is het interieur van de kerk uitgebreid met een Maria-altaar uit 1949 en muurschilderingen.

Waardering

De kerk is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de ontwikkeling van het katholicisme en de bouw of herbouw van kerken binnen de bestaande oudere stedelijke structuur, het is tevens van typologisch belang als voorbeeld van de ontwikkeling van de volkskerk in het interbellum. Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de stijl en de ornamentiek en is tevens van belang als voorbeeld van de kerkenbouwopvattingen binnen het bureau Ed. Cuypers. Het is tevens van kunsthistorisch belang als staalkaart van kerkelijke kunst. Het complex heeft ensemblewaarde vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van de wijk. Het complex is waardevol vanwege de gaafheid van in- en exterieur en in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de stedelijke omgeving, met name het Korvelplein.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument